

Focus Japonia la TIFF.23: omagiu cinematografiei japoneze

Cluj-Napoca, 20 mai 2024. A 23-a ediție a Festivalului Internațional de Film Transilvania (14-24 iunie 2024, Cluj-Napoca) aduce un omagiu cinematografiei japoneze prin **Focus Japonia**, un program eclectic care reunește filme de referință din istoria cinemaului, cele mai apreciate producții recente, dar și ateliere și programe speciale.

Focus Japonia este organizat la TIFF.23 cu sprijinul Ambasadei Japoniei în România, JTI, Japan Foundation și Centrului de Studii Româno-Japoneze „Angela Hondru”.

Cinematografia japoneză contemporană

„Cele opt filme alese formează un caleidoscop cu tot atâtea genuri și stiluri, cu titluri ultra premiate și sonore, dar și un indie jucăuș, un anime-senzație, un documentar fără limită, sau un titlu proaspăt adus de la Cannes-ul de anul acesta”, spune Crăița Nanu, curatoarea secțiunii.

Îmi amintesc de fiecare noapte (*Remembering Every Night*, r. Yui Kiyohara) vine de la Berlină din 2022 și vorbește despre timp și trecerea lui, alături de trei femei ce se intersectează în unul dintre cele mai mari cartiere rezidențiale de lângă Tokyo. Filmat de aceeași operatoare care a lucrat și la *Wheel of Fortune and Fantasy* (r. Ryūsuke Hamaguchi), al doilea film al lui Kiyohara e o poveste extrem de luminoasă care te îndeamnă să-ți amintești de întuneric altfel.

Regizorul Kei Ishikawa se joacă cu convențiile thrillerului psihologic în **Un bărbat** (*A Man*, 2022), camuflând inteligent o analiză a societății, cu prejudecățile, etichetele pe care le generează și consecințele lor. Totul în povestea unei femei care descoperă, după moartea soțului, că bărbatul pe care îl iubea nu era cine spunea că este.

Premiat în 2022 de juriul Caméra d'Or la Cannes și ales pentru a reprezenta Japonia în cursa pentru Oscar, **Planul 75** (*Plan 75*, r. Hayakawa Chie, 2022) prezintă o realitate distopică în care guvernul încurajează persoanele de peste 75 de ani să apeleze la servicii gratuite de eutanasiere. În timp ce multe țări se confruntă cu scăderea natalității și îmbătrânirea populației, filmul pune niște întrebări necesare, care te vor face să reevaluezi modul în care te raportezi la cei din jurul tău.

Regizorul Junta Yamaguchi este un veteran al poveștilor prinse-n bucle temporale. **Râul** (*River*, r. Junta Yamaguchi, 2023) este o comedie *fantasy indie* care preia formula din *Groundhog Day* și o distilează la maxim, ca aerul rarefiat din stațiunea de munte unde are loc acțiunea. Acolo, angajații unui hotel își dau seama că sar în timp din două în două minute și se chinuie să facă față situației astfel încât oaspeții să fie mulțumiți.

Direct de la Cannes-ul de anul acesta, din secțiunea Un Certain Regard, vine al doilea film al regizorului Hiroshi Okuyama, pe care Thierry Frémaux îl prezintă drept ”un tânăr Hirokazu Kore-Eda”. **Soarele meu** (*My Sunshine*) începe odată cu prima

ninsoare din an, când un băiat își descoperă pasiunea pentru patinajul artistic, și este un delicat *coming of age*, curmat nemilos de venirea primăverii.

Concurentul (*The Contestant*, r. Clair Titley, 2023) este un documentar-fenomen despre unul dintre cele mai sadice reality show-uri: în el, un concurent a petrecut nu mai puțin de 335 de zile într-o cameră, gol, decupând cupoane din reviste, fără să știe că este filmat 24 de ore din 24. Revăzută cronologic, povestea lui Nasubi este cutremurătoare și se simte teribil de actuală, reliefând notorietatea câștigată cu prețul propriei intimități și efectele pe care astfel de programe le au asupra psihicului concurenților.

Focus Japonia de astăzi nu ar fi fost complet fără **Zile perfecte** (*Perfect Days*, 2023), cel mai recent titlu al legendarului Wim Wenders. Titrat drept giuvaier, capodoperă, operă de artă, sau cel mai bun titlu din cinematografia cineastului, filmul spune povestea unui om simplu, care știe să se bucure de toate lucrurile mărunte și aparent neînsemnate ce formează viața.

Finalmente, un program dedicat cinemaului japonez nu putea fi complet fără un film de animație. Bazat pe o serie manga, **Primul Slam Dunk** (*First Slam Dunk*, r. Takehiko Inoue, 2022), povestea antrenantă a unui meci decisiv dintre două echipe de baschet de liceu, scris și regizat chiar de realizatorul seriei originale, a fost un adevărat hit de box-office, devenind al cincilea cel mai de succes anime din istorie.

Regizorul **Ryusuke Hamaguchi** completează tabloul cinematografic nipon de la TIFF cu trei titluri în cadrul secțiunii 3x3: **Răul nu există** (*Evil Does Not Exist*, 2023), câștigătorul marelui premiu al juriului la Veneția, povestea unui sat amenințat de construcția unui site de glamping; **Condu-mi mașina** (*Drive My Car*, 2021), emoționanta adaptare după Murakami ce i-a adus regizorului premiul Oscar pentru film străin; și **Pasiunea** (*The Passion*, 2008), al doilea film al regizorului, cel cu care a absolvit universitatea de la Tokyo, povestea unei petreceri de logodnă ce ia o întorsătură neașteptată.

Cinematografia japoneză clasică, în versiuni restaurate

Unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai așa-numitului nou val japonez, o mișcare a unei noi generații de cinești care au explorat teme considerate tabu, Shōhei Imamura este și singurul regizor japonez laureat cu două premii Palme d'Or la Cannes. Pe unul dintre ele l-a primit pentru **Balada lui Narayama** (*The Ballad of Narayama*, 1983), a cărui acțiune e plasată într-un sat din secolul XIX, unde tradiția le impune celor care ajung la 70 de ani să se retragă pe un munte unde așteaptă să moară de foame.

Probabil că nu ar putea exista un top al celor mai bune filme din istorie care să nu includă **Poveste din Tokyo** (*Tokyo Story*, 1953), capodopera lui Yasujirō Ozu care vorbește, în parte, despre sistemul familial japonez, dar în același timp, este extrem de universală. Povestea cuplului în vârstă care își vizitează copiii la Tokyo rezonează, etern, cu orice vârstă.

Kinuyo Tanaka este nu doar a doua femeie regizor din Japonia, ci și o actriță care a jucat în peste 250 de filme, unele dintre ele aparținând unora dintre cei mai

importanți cineaști japonezi. Filmografia ei de autor conține doar 6 filme, dar acestea sunt esențiale pentru cinematografia japoneză, chestionând teme precum condiția femeii în Japonia de după Al Doilea Război Mondial. *Fetele nopții* (*Girls of Dark*, 1961), pe care îl vei putea vedea la TIFF.23 în cadrul Focus Japonia, spune povestea unei foste lucrătoare sexuale care încearcă să-și refacă viața.

S-ar putea spune despre Kenji Mizoguchi că este o adevărată instituție a cinematografeii japoneze. Este vorba de o carieră ce însumează aproape o sută de filme, care tratează atât momente din istoria medievală, cât și subiecte contemporane. *Guvernatorul Sansho* (*Sansho the Bailiff*, 1954) face parte din prima categorie și e despre fiii unui fost guvernator căzut în dizgrație, care ajung în sclavie. Despre acest film, care i-a adus lui Mizoguchi premiul de regie la festivalul de la Veneția, criticul Anthony Lane de la The New Yorker a scris: „Am văzut *Sansho* o singură dată, acum un deceniu, ieșind din cinematograful un om distrus, dar calm în convingerea că nu văzusem niciodată ceva mai bun; nu am îndrăznit să-l mai vizionez, reticent să stric vraja, dar și pentru că inima omului nu a fost făcută să îndure o asemenea încercare”.

Programul este completat de cine-concertul *O filă de nebunie* (*A Page of Madness*, r. Teinosuke Kinugasa, 1926). Irina-Margareta Nistor și formația CelloFun vor da viață thrillerului experimental mut, pe 18 iunie, la Cinema Dacia Mănăstur.

Experiențe japoneze la TIFF.23

Focus Japonia va fi întregit la TIFF.23 de o serie de experiențe sprijinite de Centrul de Studii Române Japoneze: un atelier **MANGA** susținut de ilustratoarea Anca Toma Noctis Art, un atelier de **Origami** susținut de artista Alexandra Baranyi, un atelier de **IKEBANA** susținut de Andreea Georgescu. Demmers va susține o demonstrație a Ceremoniei Ceaiului.

NEZUMI by Nemira, primul imprint de MANGA în limba română, va susține un panel MANGA - behind the scenes, iar Editura Humanitas Fiction propune, ca parte din Focus Japonia, reeditarea volumului *Straini* de Taichi Yamada care stă la baza filmului *All of Us Strangers*, ce va fi proiectat în festival. O selecție largă de produse tradiționale japoneze va putea fi găsită în Librăriile Humanitas (Takumi) din Cluj, și o selecție de Manga și produse contemporane va putea fi găsită în Librăriile Cărturești.

Copyright imagini *Balada lui Narayama*, *Poveste din Tokyo*, *Fetele nopții*, *Guvernatorul Sansho*: Japan Foundation

Abonamentele pentru TIFF.23 au fost puse în vânzare online –

<https://tiff.eventbook.ro/>

Ne puteți urmări pe:

tiff.ro | [Facebook](#) | [Instagram](#) | [Youtube](#) | [TikTok](#)

Festivalul Internațional de Film Transilvania este organizat de Asociația pentru Promovarea Filmului Românesc și Asociația Festivalul de Film Transilvania.

Cu sprijinul: Ministerul Culturii, Centrul Național al Cinematografiei, Primăria și Consiliul Local Cluj-Napoca, Institutul Cultural Român, Dacin Sara, UCIN, Dept. relatii interetnice – DRI, Primăria Comunei Florești, Europa Creativă – MEDIA

Parteneri Focus Japonia: Ambasada Japoniei în România, Japan Foundation, National Archive Japan, Centrul de Studii Romano-Japoneze « Angela Hondru », Librăriile Takumi, Humanitas Fiction, Librariile Carturesti, Editura Nemira – Nezumi, Izanagi Japanese Film Festival, Ceainaria Demmers

Sub-egida: UNESCO City of Film

Prezentat de: Banca Transilvania

Sponsori: Mastercard, Vodafone, LIDL, Ursus, Regina Maria, Audi & Autoworld, IQOS, MOL România, Tenaris Silcotub, JTI, Pepsi, DeLonghi, HelpNet, McDonalds, Transgaz, Foundever, Farmec, Jidvei, Teilor, Aqua Carpatica, Domeniile Sâmburești, Radisson Blu, Energobit, Iulius Mall, E-ON, Compania de Apă Someș, Conceptual Lab by Theo Nissim, Casa de vinuri Cotnari, .msg România, CSI, CHIO, ECCO, Komoder, DHL, Epson

Cafeaua oficială: NESPRESSO

Partener oficial de frumusețe: Armani Beauty

Transportator oficial: TAROM

Asigurător oficial: Groupama

Partener vestimentație: Tudor Tailor

Partener tehnologic: Reea

Partener de ospitalitate: Eximtur

Parteneri: PMA, Intend, Lecom, Promelek XXI, Luna Cleaning, Carturesti

Partener media principal: PRO TV

Recomandat de: Europa FM

Partener de monitorizare: MediaTRUST

Parteneri media:

 **Transilvania International
Film Festival** Cluj-Napoca 14—24.06.2024

Radio România Cultural, TV5, TV5 Plus, A List Magazine, Cinemap, Zile și Nopti,
AGERPRES, Gen, stiri!, Revista BIZ, Haute Culture Magazine, Films in Frame, Scena9,
Observator Cultural, LiterNet, AaRC

Afaceri.news, Maszol, Radio Romania Cluj, Monitorul de Cluj, Radio Transilvania,
Ziua de Cluj

Parteneri media internaționali: Screen International, Cineuropa

Pentru mai multe detalii:

Paul Petrache / paul.petrache@tiff.ro / +40 721 351 625